

TEHTUT VAAGIDES

Praegu on õpperühmade komsomoliorganisatsioonides aruandlus-valimisperiod. Mägede taga ei ole ka instituudi XX komsomolikongress. Praegu on joone allatõmbamise aeg ka teaduskondade komsomolibüroodes ja instituudi komsomolikomitees. Sama tahaks siinkohal teha ka komsomolikomitee õppe-sektori nimel.

Esmalt stipendiumide määramisest. Kõige paremini läheb stipendiumide määramine uue korra järgi majandusteaduskonnas (Urve Rennik — TI-91) ja kõige halvemini elektrotehnika teaduskonnas, kus komsomolibüroo stipendiumigrupp ei võtnud üldse osa stipendiumide määramisest 1973/74. õ.-a. sügissemestriks. Teistes teaduskondades võib vastavat tööd hinnata rahuldavaks.

Puudused on suuremalt jaolt ikka need samad, millest juba palju juttu on olnud: komsorgid ei ilmu stipendiumigrupi koosolekule, ei ole koosolekuks nõuetekohaselt ette valmistunud.

Pingeridade koostamisel peab stipendiumide määramisel põhitöö tegema õpperühm, mitte aga stipendiumigrupp. Vastupidisel juhul kaotab stipendiumide määramise uus kord palju oma mõttest ja efektiivsusest.

Lähemal päevil algab lõppkõrvõtete tegemine sotsialistlikus võistluses. Kuidas on seni läinud? Parim on majandusteaduskonna komsomolibüroo õppesektor, kus kogu semestri jooksul tehti õpperühmade poolt saavutatud punktidest kokkuvõtteid.

Ehitusteaduskonna õppesektor (Rein Kivi — EE-71) nõudis õpperühmadelt andmeid jooksvate kokkuvõtete tegemiseks iga kahe nädala tagant. Selline tähtaeg on siiski liiga tihe ja õigemaks tuleb lugeda ühte korda kuus, mis ei koorma ka väga õpperühmade komsorge.

Teistes teaduskondades piirdus asi kahjuks vaid talvist vahekokkuvõtete tegemisega.

Sotsialistliku võistluse üks printsipe on massilisus. See tähendab, et võistlusele tuleb kaasa tõmmata kõik õpperühmad ja üliõpilased. Seda saab teha vaid võistluse tingimuste laialdase propageerimise ja võistluse käigu pideva tutvustamisega.

Õppetöö pideva kontrolli süsteemist. See on praegu kõige nõrgem lüli meie töös. Kui praegu kõigi teaduskondade õpperühmade viiakse läbi koosolekuid, siis koosolekute protokollid ei näita kahjuks mingit tõsisist suhtumist ega tahet analüüsida jooksva õppetöö tulemust.

Jällegi on siin parim majandusteaduskond. Suur töö on tehtud ka mehaanikateaduskonnas (Arvo Rei — MM-71), ehitusteaduskonnas ja keemiateaduskonnas (Toomas Osvet — KP-51) komsomolibüroode poolt. Teistest halvemini tuleb oma tööülesannetega kahjuks toime elektrotehnika teaduskonna komsomolibüroo.

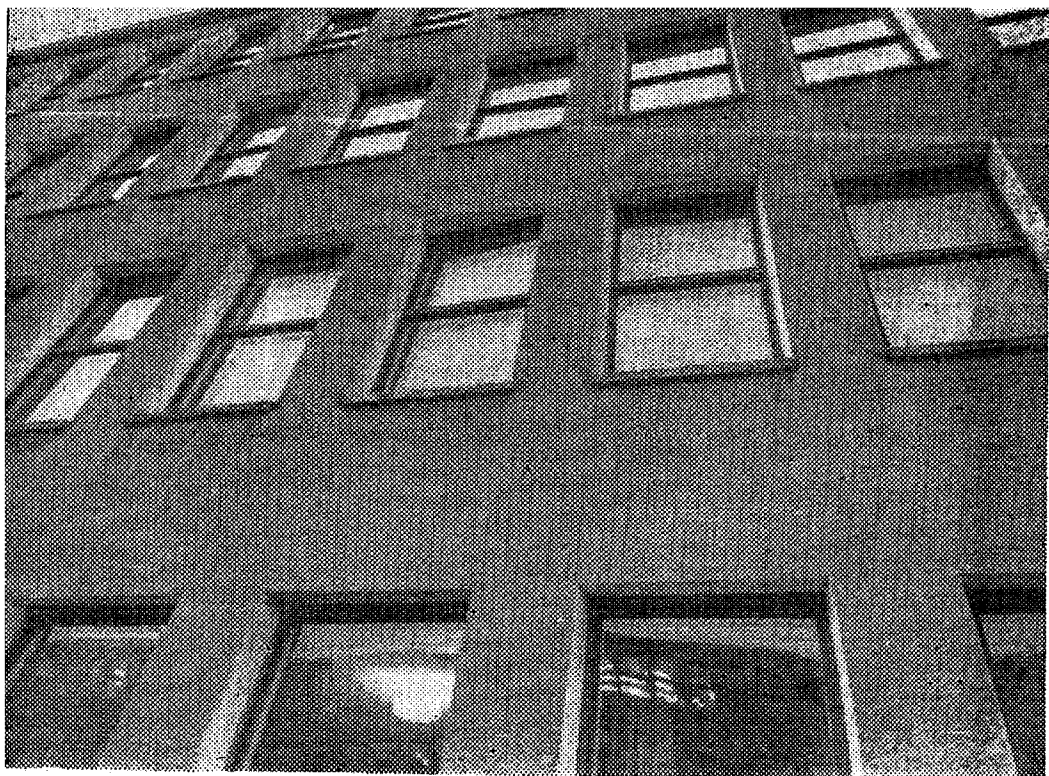
Täiesti ebarahuldav on teaduskondade büroode töö saadava informatsiooni läbitöötamisel ja ärakasutamisel. Õpperühmade komsomoliorganisatsioonide lahiste koosolekute protokollid, õpperühmade jooksva õppedukuse tulemused, õpperühmade ettepanekud stipendiumigruppide koosolekutel ja rühmade eksamisessioonide tulemused võimaldavad teaduskonna komsomolibürool saada küllaltki selge pildi igast õpperühmast. Sellist informatsiooni on vaja juba praegu õpperühmade aruande-valimiskokkulekute läbiviimiseks, et koosolekut külastavad teaduskonna komsomolibüroo ja instituudi komsomolikomitee liikmed omaksid juba eelnevalt õpperühmast ettekujutust.

Mida öelda lõpetuseks? Nagu eelnevalt näha, on kõige tugevam majandusteaduskonna komsomolibüroo õppesektor. Senisest rohkem tähelepanu tuleb pöörata uue valitava elektrotehnika teaduskonna komsomolibüroo õppesektorile, et nende töötulemused ei oleks halvemad teiste teaduskondade omadest.

See olekski lühike kokkuvõte sellest, kuidas instituudi komsomolikomitee õppesektor on suutnud teaduskondade büroode õppesektorite abiga toime tulla kõige tähtsamate endale võetud ülesannetega.

Ajalheveergu kasutades täna praegust õppetööaktiivi tehta eest ja soovin uuele valitavale aktiivile jõudu edaspidiseks.

TOOMAS MASING
ELKNÜ TPI Komitee sekretäri asetäitja

Aken. Koduaken, kooliaken, busstiaken, trammiaaken... Palju aknaid iga päev. Need siin on kooli-aknad TPI-s. Samuti tuttavad ja igapäevased.

Foto: P. Raukas

Võõrkeele kursusetöö TPI-s

Eksitust ei ole. Juba aprillikuus kinnitas TPI metoodikanõukogu sellise nimetusega töö III kursusele. Nimetus pole küll päris täpne, kuid mõeldud on tõlget või emakeelset 1—2 leheküljelist referaati, mis on tehtud võõrkeelsetest erialastest materjalidest (artiklid, monograafiad, patendid jms.). Samasugune referaat või tõlge on ette nähtud ka IV kursusel võõrkeele eksami eeldusena.

Praeguse ajani õpiti TPI-s võõrkeelt esimesel kahel kursusel, eksam oli aga neljandal kur-

susel. Selleks, et seda vahet täita, algavadki sellest sügisest III ja IV kursusel nn. võõrkeele konsultatsioonid. Nendes konsultatsioonides juhendavad ja kontrollivad keelte kateedri õppejõud mainitud referaatide ja tõlgete tegemist. Eriline rõhk pannakse seejuures vastavate võõrkeelsete materjalide läbitöötamisele ja nende tõlkimise oskusele.

Arusaadavalt ei saa keelte kateedri õppejõud teha referaatide sisulist kontrolli. Seetõttu oleks otstarbekohane lülitada

võõrkeele referaadid kursuseprojektidesse, õppeteaduslike või ÜTU tööde aruannetesse, mille läbivaatamisega toimuks ka referaatide sisuline kontroll. Vastavate tööde juhendajatel on ka kõige parem ülevaade võõrkeelsetest materjalidest, mis sobivad võõrkeele referaatide ja tõlgete tegemiseks. Eesmärk on ju mitte ainult tõlkida ja refereerida, vaid samal ajal laiendada ka üliõpilaste silmaringi ja süvendada erialaseid teadmisi.

Mõnikord võib-olla ei õnnestu võõrkeele referaate lülitada ülalmainitud töödesse. Sel juhul on eriti vajalik tihe koostöö erialakateedrite ja keelte kateedri vahel. Metoodikanõukogu otsusega on keelte kateedri õppejõududele appi palutud erialakateedrite nn. võõrkeele konsultandid. Need on õppejõud, kes valdavad mõnda võõrkeelt ja aitavad leida referaatide ja tõlgete tegemiseks sobivaid materjale. Võimalusi selleks peaks olema. Näiteks võiks teha tõlkeid võõrkeelsetest materjalidest kateedri või laboratooriumi uurimistöö tarvis. Ka sel juhul on ühendatud keeleoskuse süvendamine parema ettekujutuse saamisega tulevases erialast.

Neil päevil võib dekaanatides ja kateedrites tähedamini kuulmuid kohata keelte kateedri õppejõude, kes on ametis III ja IV kursuse võõrkeelealase töö korraldamisega. Nad loodavad TPI kollektiivi kõikide liikmete toetusele ja kaasabile selles uudses ettevõtmises.

VALMAR KOKKOTA
keelte kateedri juhataja

RAHVAMALEVA LIIKMEKS

Meie maal tugevneb pidevalt võitlus kriminaalkuritegude ja teiste õigusrikkumiste vastu. Siiski on veel olemas isikuid, kes rikuvad sotsialistliku ühiskelu reegleid ja nõukogude seadusi.

Ühiskondliku korra kaitsel abistab administratiivorganeid vabatahtlik rahvamalev. Peale avaliku korra kaitsmise teevad malevlased elanikkonna hulgas ka selgitustööd, sest peamine on õigusrikkumiste ennetamine, inimeste kasvatamine.

TPI rahvamalevlased on senini täitnud järgmisi ülesandeid: 1) korra kindlustamine instituudi peoõhtutel ja ühiskelu valve abistamine;

2) Mustamäe miilitsajaoskonna abistamine alaealiste kasvatamisel, passirežiimi kontrollimisel ja avaliku korra kaitsmisel;

3) rahvapidustuste, liikluskorralduse või looduskaitselise üritustega seotud ülelinnalistest reididest osavõtmine.

Rahvamalevlane peab olema distsiplineeritud, julge ja enastalsalgav, võtma tarvitusele abinõud korrariikkumisele lõpu tegemiseks ning vajaduse korral koostama akti.

Vajalike oskuste ja teadmiste omandamiseks korraldatakse oktoobris-detsembris uutele rahvamalevlastele enesekaitsevõtete kursus koos juriidiliste teadmiste lühiseminariga.

Ootame rahvamaleva liikmeteks eriti I ja II kursuse üliõpilasi. Rahvamaleva liikmeks astumiseks tuleb kirjutada isiklik avaldus, sellele lisada üks foto (3×4 cm). Avaldus ja foto tuleb esitada:

1) energeetika teaduskonna üliõpilased ja kõik ühiskelamutes elavad üliõpilased — A. Kolgile (II ühiskelamu, tuba 43);

2) majandusteaduskonna üliõpilased — vanemteadur J. Smigunovile (VI korpus, tuba 207);

3) elektrotehnika — dots. kt. E. Kalmule (II korpus, tuba 302);

4) mehaanika — aspirant T. Pappelle (V korpus, tuba 302);

5) ehitus ja keemia — vanemteadur I. Pihlakule (III korpus, tuba 109).

Samas registreeritakse osavõtjaid enesekaitsekursustele.

Arvestades rahvamalevlaste töö tähtsust ning ühiskondliku töö kogemusi, mida rahvamalevas omandatakse, otsustasid instituudi rektoraaht, partei- ja ametiühingukomitee ning vabatahtliku Rahvamaleva Staap rakendada üht järgmistest erigutusabinõudest nende rahvamalevlaste suhtes, kes õppeaasta jooksul on osa võtnud vähemalt kümnest reidist.

1) vabastada suvistest ühiskondlikest tööd instituudi juures;

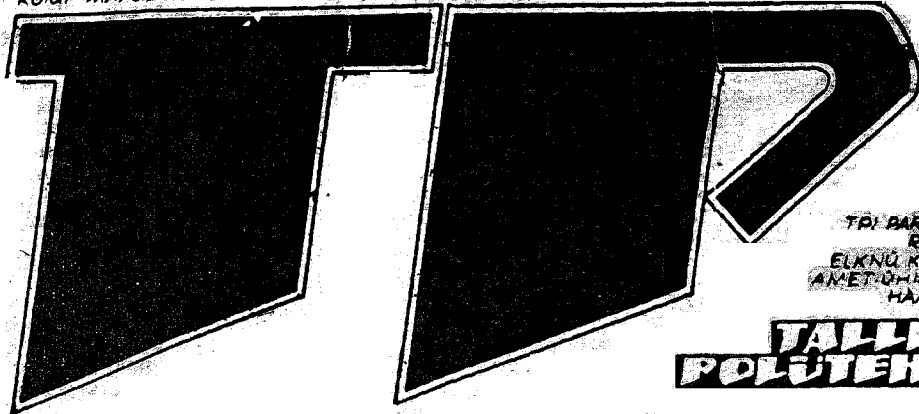
2) vähendada ühiskondlik-poliitilise praktika mahtu tootmispraktika ajal;

3) määrata rahvamaleva staabi esildisel 15% võrra kõrgendatud stipendium juhul, kui eksamihinnateks on neljad ja viied.

Eriti silmapaistnud rahvamalevlastele korraldatakse talvisel õppeaajal ekskursioon Viinusesse või Leningradi.

TPI Vabatahtliku Rahvamaleva Staabi ülem
I. PIHLAK

KÕIGI MAADE PROLETAARLASED. ÜHINEGE!

TPI PARTIINKOMITEE
REKTORAADI,
ELKNÜ KOMITEE JA
AMETIÜHINGUKOMITEE
HAALEKANDJA

**TALLINNA
POLÜTEHNIIK**

Univer- siaad-73

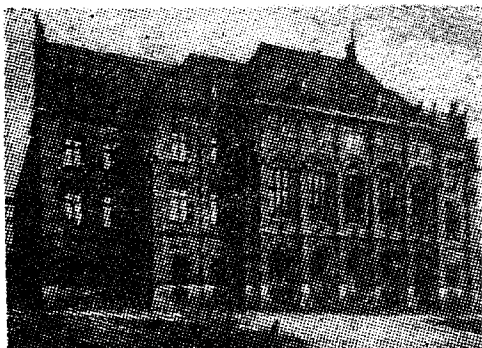

NÜÜD JUBA MÖÖDUNU

- Neli ja pool tuhat sportlast 72-st maailma maast — niisugused olid universiaadi mastaabid.
- Kergejõustik, korvpall, vehklemine, võimlemine, ujumine, vettehüpped, tennis, võrkpall, vaba- ja klassikaline maadlus — niisugune oli universiaadi programm.
- Suurim spordisündmus olümpiamängude vaheajal — niisugune oli universiaadi tähendus.
- Nooruse, sõpruse ja üksteisemõistmise pidu — niisugune oli universiaadi mõte.
- NSV Liidu võistkonda kuulus 230 sportlast.
- Universiaadi võistlusi käis jälgimas enam kui 500 tuhat moskvalast ja Moskva külalist.
- Jagati välja 1266 medalit.
- Nõukogude sportlastele kuulus 68 kuld-, 36 hõbe- ja 30 pronksmedalit.
- 25. augustil, universiaadi viimasel päeval, toimus Lúznikis sõbralik jalgpallimatš: NSV Liidu koondmeeskond kohtus maailma koondisega. Meie koondis võitis 4:3. Jalgpalluritena esinesid seekord... ajakirjanikud, kes olid tulnud universiaadi käigust informatsiooni andma.

Mitte ainult teadusetempel

● Krakovi Jagiello ülikool pole mitte ainult Poola teaduse, vaid ka spordi uhkus. Siin asutati 1908. aastal esimene üliõpilaste spordiklubi.

Miks öökull naeratab

J. Nadeždin

Märkmeid kohtumistelt Tšehhoslovakkias, Poolas ja Saksa Demokraatlikus Vabariigis

Kõiki, kes möödunud maikuu viibisid Tšehhoslovakkias, üllatas plakatite hulk, millelt vaatas tähelepänelikult ja võib-olla isegi irooniliselt vastu öökull. Allpool oli tekst: «Tšehhoslovakkia SV VII universiaad».

«Miks ikkagi öökull?» küsisid paljud.

«Öökull on sümpaatne lind — meie suurimate võistluste sümbol,» vastas seepeale Tšehhoslovakkia Üliõpilaste Spordiliidu Keskkomitee esimees, professor V. Tšernušak. «Nagu teada, peetakse öökulli ammusest aegadest tarkusesümboliks, ta kõlab väga hästi embleemiks inimeste liidule, kes ühendavad sporti ja teadust. Pealegi, öökull on öösiti ärkvel, ja ka selle omaduse poolest sarnaneb ta tudengitega, — kui silmas pidada tudengite öiseid «valvekordi» eksamisesseisundite ajal.»

Nii ammendava selgituse järel oli kõik paika pandud. Isegi öökulli pisut mõistatuslik naeratus: on ju üliõpilased elurõõmus rahvas.

Tšehhoslovakkias on üliõpilasspordi traditsioonid väga tugevad. Osalt sellega ongi seletatavad tulemused, milleni maa sportlased on jõudnud ülemaailmsel universiaadidel sportvõimlemises, võrkpallis, kergejõustikus, laskmises.

Hinnates väga kõrgelt Tšehhoslovakkia rahvuslikke üliõpilasmänge, ütles Erfurti (SDV) pedagoogilise instituudi professor Klaus Eger: «Isegi kõrvaltvaatajale on selge, missugused suured võimalused avavad niisugused võistlused nii organisatoritele kui sportlastele. Juba universiaadi pidulik miljöö ise täidab üliõpilasspordi põhitulesannet — ette valmistada füüsiliselt karastatud noori spetsialiste.»

Mis puutub SDV-sse, siis universiaade seal ei toimu. Traditsiooni kohaselt võisteldakse spordialade järgi eraldi. Sellegipoolest oli selles, et SDV, 17 miljoni elanikuga maa, tuli Münchenis NSV Liidu ja USA järel kolmandaks, suur osa üliõpilastel. On ju kahe olümpialkulla omanik Renate Stecher, kes esimesena sai saja meetri jooksus jagu 11 sekundi piirist, kahe kuldmedali omanik võimleja Karin Jantz ja kümmed teised sportlased — üliõpilased.

Kuidas on õnnestunud SDV kõrgemates koolides tõsta kehakultuuri õpetamise tase nii kõrgele, et õppeasutused pole jäänud mitte üksnes «tervise sepi-kodadeks», vaid saanud ka kõrgeklassiliste sportlaste ettevalmistuskohaks?

Sellele küsimusele palusin vastata SDV riikliku teaduslik-metoodilise spordinõukogu esimehel Günther Wonnebergeril. Kõigepealt pisut temast endast.

Wonnebergeri puhul unustad tema tegeliku vanuse. See reibas, energiline inimene on üks esimesi, kes hakkas propageerima liikumist, mis hiljem pani kihama kogu maailma. See on üritus, mida nimetatakse «jookse terviseks» ehk «jooksuks infarkti eest». Igal juhul võib praegu kõikidel kontinentidel kohata inimesi jooksmas enne või pärast tööd linna vaiksamatel tänavatel või parkides. Selles on Saksa DV Leipzigi kõrgema kehakultuurikooli endise rektori doktor Günther Wonnebergeri teene.

Professor palus mul tõusta Leipzigi kehakultuuriülikooli katusele ja hakkas seal väejuhi uhkusega andma seletusi:

«1950. aasta oktoobris, kui instituut tööd alustas, käis loenguid kuulamas 96 üliõpilast, seminaris andis 14 õppejõudu. Praegu on meil 1013 üliõpilast, 480 professorit ja õppejõudu. Paljud välismaa noored tulevad

meile õppima. Suur on meie panus arengumaade spordispetsialistide väljaõpetamisel. Regulaarselt käivad meil stažeerimas juba diplomeeritud spetsialistid Alžeeriasst ja Birmast, Kolumbiast ja Madagaskarilt.»

Me vaatasime sõudetrasse, 50 meetri pikkust basseini, kunstlikku liuvälja, sprintaanist jooksuradasid. Muide, see materjal ületab mitmete omaduste poolest tartaani ja rekortaani ja on ka hinnalt kättesaadavam. Õppekorpuste sisemuses oli kõrvuti auditooriumidega väga palju spordisaale.

«Meie arvates,» jätkas professor, «ei tule ilma vajalike spordiehitusteta küsimus kehakultuuri taseme tõstmisest kõne alla. Püüame ehitada palju, võimalikult odavalt. Võtame või basseini Potsdamis, Leipzigi ja meie vabariigi veel kolmes linnas. Sealsed basseini vastavad igati kaasaja nõuetele ja on ühtaegu 4–5 korda tavalistest odavamad.»

Materiaal-tehnilise baasi loomise on endi kätte võtnud noored — nad töötavad ühiskondlik korras palju tunde spordiehitustel.

«Staadionid on meil harva tühjad,» jätkas professor. «Ja mitte ainult staadionid. Ükskõik millises Berliini pargis pakutakse teile lauatenise ja sulgpallireketeid, on võimalus pallimängida. Külatajate jaoks ei ole olemas spordiinventari laenutamise raskusi. Noorusel on isu «mängida» oma jõuga, näidata seda, meie asi on see isu rahuldada. Sealjuures on vaja külalislahkust ja head reklaami.»

Pisut meie kõrgemate koolide spordipraktikast. Erfurtis korraldatakse igal kevadel üliõpilasspartakiaad. Sel aastal tuli võistlustele 960 tugevamat sportlast. Kokku hoides aega (kestis eksamisesseisoon) võeti kavasse

vaid vähe aega nõudvad alad. Võitjaid autasustati juba sama päeva õhtul. Veel üks Erfurti võistluste eripära. Näiteks on Weimari kunstiinstituudil raske konkureerida suure arhitektuuriinstituudi või kõrgema rahanduskooliga. Siin tuleb appi korrigeeriv koefitsient, mis erinevate õppeasutuste võimalused ühtlustab. Nimetatud koefitsient arvestab nii üliõpilaste arvu kui ühe või teise spordiala populaarsust.»

SSÜP ja SDV valitsus seadis vabariigi spordiliidu ette ülesande kaasa tõmmata regulaarselt spordisektsioonidesse 1975. aastaks 30% kogu vabariigi kõikidest üliõpilastest. Teha üliõpilasest igakülgsest arenenud isiksusest, kaasa haarata ta sportimisse — see ongi professor Wonnebergeri ja tema kolleegide igapäevane töö.

Poola Rahvavabariigis tegeleb sportlastele väärilise uue vahetuse kasvatamisega Üliõpilaste Spordiliit. Selle ridadesse kuulub iga neljas Poola üliõpilane. Liidu klubid tegutsevad 78-s Poola 88-st kõrgemast õppeasutusest. Klubidest vanim, liidu üks asutajaklubisid asub Jagiello ülikoolis. Jagiello ülikooli spordiklubi loeb oma ajalugu 1908.-st aastast.

Kui rääkida Poola üliõpilasspordi traditsioonidest, siis ei saa siin mööda minna nende omapära rõhutamisest. Ei kuskil mujal kui Poolas tulevad oktoobris, õppeaasta algusele pühendatud spordivõistlustele ka kõikide kõrgemate koolide rektorid. Õpetatud mehed teevad läbi rektorite nimetatud kolmevõistluse: jooksevad, hüppavad ja tõukavad kuuli, mida nimetatakse «filosoofiliseks» kuuliks. Võistlus on tõsine. Kuid kaotuse puhul ei heida rektorid meelt — nende õppeasutuse värve on ju kaitsmas terve hulk nende õppeasutuse üliõpilasi.

(Lühendatult ajakirjast «Rovesnik»)

Sport laste silmadega

● Üheksa-aastane MARIKO SADO Jaapanist pani oma pildile allkirja «Võimlemistunnis».

VARIA VARIA VARIA

V. Majakovski ja fotokunst

L. VOLKOV — LANNIT

Selle aasta juulis täitus 80 aastat V. Majakovski — suure Nõukogude poeedi, sotsialistliku kultuuri väljapaistva tegelase sünnist.

Majakovski tundis alati suurt huvi fotokunsti vastu, mis noil aastail elas Nõukogudemaal läbi ideelise ja kunstilise kujunemise perioodi. Ta oli fotožurnalistika võitleva, publitsistliku suunitluse aktiivne propagandist.

Repinile näidati Majakovski joonistusi. Ta vaatas neid kaua ja tähelepanelikult... Oodati karmi hinnangut. Repin ei rutanud. Olles joonistused veel kord üle vaadanud, ütles ta:

«Ja see inimene kujutab ette, et ta on futurist! Aga igas tema joones on ju näha kõige selgem realism. Ta on kuratlikult andekas! Ja anatoomiat tunneb eeskujulikult... Ei, ta pole dilettant, vaid meister.»

Tõepoolest, mida Majakovski ka käsile ei võtnud, kõike tegi ta innuga, kirglikult. Ta jääb igavesti rahva mälestustesse mitte ainult surematute poeemide, näidendite, luuletuste loojana, vaid ka kolme tuhande agitplakati autorina, mille värs-allkirjad moodustavad tema enda üllust mööda ta teoste teise kogumiku.

Juba peale tööd «ROSTA akendes», 1924. a., märkis Majakovski ankeeti oma elukutse nii: poeet ja kunstnik. Kogu oma elu ta kirjutas ja joonistas. Joonistas huvitavalt, huumoriga.

Peale poesia kuulusid tema pideva huvi ringi teater, maalikunst, kino, fotograafia. Juba oma varastes artiklites kinost (1913.—1915. aastail) märkis ta fotograafia kasvavat osa ühiskondlikus elus. Ühes oma tollases artiklis tuletas autor fotograafidele vajadust omandada maalikunsti rikkalikke kogemusi. Otsingutes kunstilise stilistika valdkonnas jäid Majakovskile eeskujudeks, nagu ta ise kirjutas, «needsamad Raffaeli ja teiste suurte kunstnike teosed» ja ideaaliks oli neile lähenemine.

Tutvumine filmivõtete tehnoloogiaga, stsenaristi- ja filminäitlejakogemused tugevdasid poeedi huvi «liikuva fotograafia» vastu. Ta tegi filmile «Mitte raha jaoks sündinud» reklaami-

plakati, millel kujutas iseennast. Eskiisina kasutas ta fotot. Selleks laskis Majakovski end spetsiaalselt pildistada.

Majakovski ise ei tegelnud fotografeerimisega, kuid suhtus vääramatu austusega selle ala professionaalide töösse.

Huvitavaid fotoportreid Majakovskist on teinud meie vanim portreemeister. A. Sternberg ja Meierholdi teatri näitleja A. Temerin. Ühe oma 1929. aastast pärineva foto kohta rääkis Temerin: «Ma palusin Majakovskil istuda ja seada end mingisse talle meelepärasesse poosi. Ta istus kuulekalt, tõstis jala üle põlve, võttis välja portsigari, lüüdis sigareti, aga tundes mingit ebamugavust, võttis suitsu suust, aetas vasaku käe põlvele, paremaga nihutas kõrvale pintsakukäänise, torkas pöidla vesti ääre alla ning toetas küünarnuki viini tooli korjule.

«Vaat, umbes nii... Nii ma armastan istuda,» ütles poeet.»

Võte õnnestus. A. Temerini tehtud portree on saanud nüüd üldtuntuks.

Fotograafiateemat on Majakovski käsitletud ka oma poeesias. Luuletuses «Optimistide vabrikandid» naerab ta välja neid, kes igatsevad pildistada «kaunilt». Ta kirjeldab Saraatovi fotoateljee vitriini, millel on välja pandud «ainult hamletid, ainult draamide ja ooperite kangalased.»

Majakovskit rõõmistas nende fotoreporterite tegevus, kes märkasid uue, sotsialistliku võrseid igapäevases tegelikkuses, ja samas — kuidas vihkas ta maitsetuse, stambi, pretensioonikuse ilminguid!

Nõudes ajakirjade mitmekesisust ja originaalset kujundamist, näitas Majakovski selles ise eeskuju: ta pöördus esimesena fotomontaaži kui raamatute illustreerimise uue vormi poole. Majakovski palvel tegid A. Rodtšenko ja A. Sternberg 8 kollaaži poemi «Sellest» esimesele väljaandele. Praegu on see raamat bibliograafiline haruldus.

Organiseerides 1928. aastal uut gruppi «REF» («Революционный Фронт») sõnastas Maja-

kovski grupi platvormi nii: «Võitlus apoliitilisusega ja teadlik panus kunsti kui sotsialismi ehitamise propaganda-vahendi kujundamisse.»

Tänavu oleks Majakovski saanud 80-aastaseks. Raske on kujutleda vanana raugematu temperamendiga poeeti — võitlejat. Tema sada köidet parteilisi raamatuid ei vanane, nad õpetavad ja kasvavad uute põlvkondade lugejaid.

Lühendatult ajakirjast «Sovetskoje Foto»

Vana nime taga noored inimesed

Juhtusin lugema Soome üliõpilastele «SUOMENKIELISET TIETO-SANOMAT» (eesti keeles ligikaudu «Soomekeelne Teateleht»). Hiljem õnnestus veel mõned numbrid hankida. Hakkas huvitama nii «TIETO-SANOMATE» kokkupanemine kui Soome üliõpilaste ajakirjanduse üldse. Nii saigi kirja teel küsimine «Tieto-Sanomate» toimetajalt Pertti Lassilalt, kes oli päri vastama. Niisiis,

suurim Soomes ilmuv üliõpilasteleht on Helsingi ülikooli «Ylioppilaslehti» («Üliõpilasteleht»), mis ilmub semestri-välte kord nädalas tiraažiga 60 000 eksemplari. Lisaks suurele üliõpilastelehele on paljudel teaduskondadel oma väikesed väljaanded — keeleõppijate «Lingviini», tulevaste ühiskonnateadlaste «Tutkain», ajaloolaste «Fakta». Kõigil suurematel teaduskondadel on informatsioonileht, mille mõte seisneb just teaduskonnasisesest kontaktide pidamises. Oma väljaanded on mõnel osakonnalgi. Selgituseks juurde niipalju, et osakonna (osakunta) moodustavad ühest läänist pärinevad õppurid. Helsingi ülikooli üheks suuremaks osakonnaks on Häme osakond, kel oma klubigi. Seal saavad hämelased korda kolm-neli nädalas tantsimas käia või ülakorrusel hämaras saalis, aegade jooksul kuulsa saanud hämelaste büstide vahel, mõnusalt istuda. Hämelased annavad välja oma osakonna lehte «Hälläpyörä». Ka poliitilistel üliõpilasteorganisatsioonidel on oma väikesetiraažilised ajalehed: «Toveri» («Seltsimees»), «Soihitu» («Tõrvik»), «Soihdunkantaja» («Tõrviku-kandja»).

«Tieto-Sanomate» kuulub samuti teaduskonnaväljaannete hulka. Oma nime on ta saanud Antti Lizeliuse poolt aastal 1776

SUOMENKIELISET TIETO-SANOMAT

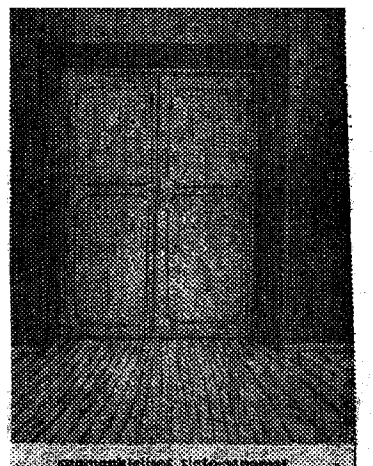
ilmunud esimese soomekeelse ajalehe järgi. Polegi «Tieto-Sanomate» meie mõiste järgi ajaleht, pigem ajakiri, formaadilt meie «Loomingu» raamatukogu» sarnane või veidi suurem. Lehekülgi keskeltläbi 44—48, trükimusta näeb 4 korda aastas, tiraaž 3700. Majandajaks ja väljaandjaks Siula-rühm — Helsingi ülikoolis rahvuslikke teadusi õppijaid ühendav organisatsioon. (Rahvuslikest teadustest nimetatagu soome keel, soome kirjandus, etnograafia, rahvaluule jms.). Väljaandjast ja kirjutajast johtuvalt on

«Tieto-Sanomate» kultuurileht ja annab oma veergudel võimaluse sõna võtmiseks just algajale kirjandus- ja teatrikriitikutele, tulevastele emakeeleõpetajatele, folklooriuurijatele. 1971. aasta statistika järgi oli 68% autoreist kirjutanud ajakirjale esmakordselt. Kui veel pisut statistikat, siis lood on jaotatud kuude žanrissse: juhtkiri, artiklid, ilukirjanduslikud tekstid, ülevaated, arvustused, vestid. Kevaditi korraldab toimetuse kaastöölisele seminarile, igal aastal on korraldatud kirjandusvõistlust.

1971. aastal näiteks nägi «Tieto-Sanomate» viiendat aastat trükimusta. Aasta toimetaja oli Pertti Lassila, kes õpib peaaegu soome kirjandust ja lisaks kuulab juurde loenguid dramaturgiast, filosoofiast ja kunstiajaloo. Aasta (ne) toimetaja seepärast, et lehe toimetuse põhimõtete järgi peab toimetaja kiiresti vahelduma, sest leht on eelkõige üliõpilasteleht ja annab nii võimaluse enamatele juba õpingute ajal toimetamiskogemuste saamiseks. Väiksemad üliõpilastelehed (-ajakirjad) peale Helsingi üliõpilastelehe ongi puhtast entusiasmist sündinud — kirjutajatele ei maksta honorari, toimetusel pole omaette ruume ja majanduslikud mured on suur probleem. Pertti Lassila sõnade järgi oldi mulluse aasta lõpul suurtes raharaskustes. Peavad ju «Tieto-Sanomaid» ülal Siula-rühma väga väikesed liikmemaksud, vahetevahel toetab kultuuripank, samuti emakeeleõpetajate liit. Majandusliku olukorra teeb veel kitsamaks 1972. a. 1. jaanuarist jõusse astunud seadus ajalehtede-ajakirjade postikulude kohta, mille

järgi vähem kui kaheksa korda aastas ilmuvate lehtede postimaksud kahekordistuvad.

Viimasel ajal on «Tieto-Sanomate» esinenud just algajate kirjutajate väljaandena. Lehe ühes numbris on päris huviga lugeda Jukka Tennilä arupidavat artiklit kirjaniku ja ühiskonna suhetest, Eero Tarasti kirjutist teemal «Strukturalism — uus kommunikatsioonifilosoofia»; Leena Krohn andis ülevaate L. Leonovi suurromaanist «Vene mets» ja tundis oma kirjutises muret Soome metsade tuleviku pärast. Samas oli lugeda Leena Krohni kolm luuletust. On need just luuletused või hoopis põgusad, hetkemeelolude ajal paberile pandud mõtted, jäägu igaühe enese otsustada. Vahepeal on Leena jõudnud ka oma esimese raamatuni. 1971. a. kevadel ilmus tema lastelugu «Roheline revolutsioon», kus parkide ja kõige

elava kaitsest juttu, Leena õe — juba üsna nimeka kunstniku Inari Krohni pildid juures. HILLE OK

LEENA KROHN

Z. TOPELIUSELE

MÖTLEN SAGELI ONU TOPELIUSELE MILJONITE ELU

SEE JUTUKS JÄÄB SUVEST MIDA EALES EI TULNUD

MATEERIA

ELU

ON KEERULINE KEEMIA UTLEB PROFESSOR

TEMAL ON NII

IGILIHTNE HING

IGAVENE ARMASTUS

PLASTMASSROOS ON TEMA ARMASTUS KÕIGE KURVEM

ET SEE IIAL

EI NÄRTSI

DOTSENT KARL UMBLEJA — 70

Kui me sel suvel nädal aega autobussiga Karjala teedel rändasime, telkides magasime, Girvasi ja Kivatši kaljudel ronisime ja tagatippu ühe päevaga Petroskoist läbi Leningradi Viiburisse kihutasime, siis ei tahtnud kuidagi pähe mahtuda, et sinusugune reibas rännumees suve lõpupäevil seitsmekümneks saab.

Ent kui vaagida seda, kui palju Sa tead, kui palju oled lugenud ja kogenud, siis küll vähematest aastatest ei jätku.

Nagu määnd, mis kehva pinda, tuuli ja torme trotsides end kaharaks, visaks ja uhkeks puuks sirutab, nii sai kehvikku perest pärit õppimishimulisest karjapoisist kõigi raskuste kiuste filosoof, suurooli tunnustatud dotsent. Tee teadmiste juurde polnud sile. Juba 16-aastasena heideti Sind revolutsioonilise meeluse pärast Tõrva keskkoolist välja. Lõpetasid alles 7 aastat hiljem Tallinnas eksternina. Leningradi ülikool ja Punase professuuri instituut tegid Sind õppejõuks. Töötasid dotsendina, ent mõne aasta pärast tuli Sul hulgaks ajaks armastatud tööst loobuda ning pärast sõda uuesti otsast alustada.

20-aastaselt lülitusid Tallinna sadamatöölisena revolutsioonilisse liikumisse ametiühingus ja põrandaaluses Eestimaa Kommunistlikus Noorsooühingus.

21-aastaselt sai Sinust kommunist. Oled olnud partei liige peaaegu pool sajandit, 1924. aastast saadik. Ent kodanlikus Eestis said vähe tegutseda. Kohtuvõimude jälitamise eest pidid salaja siirduma Nõukogude Liitu.

Oled relvaga kaitsnud nõukogude võimu Suures Isamaasõjas ja raamatuga levitanud vaimuvalgust rahva hulgas.

Sinu pärisosaks on olnud ja jäänud aga filosoofia, mille juurde oled leidnud tee tagasi, nagu tullakse rõõmuga koju pärast kauast äraolekut. Ja rõõmuga annad Sa oma teadmisi edasi neile, kes alles alustavad teaduse poole pürgimist.

Su juubelil öeldi õigesti, et aastad on Sulle küll kortse suuja silmanurkadesse toonud, ent Su hing ja meel on nooreks ning kortsuretada jäänud. See aastate ja nooruse kontrastne ühtsus lausa rabab, kui hakkad ajalaulle ja vemmälvärse veeretama, mida lõputult tead, lausa imeks-

pandavalt palju tead ja meeles pead. Laulud on esimese maailmasõja ajast, vuristad neid aga peast nagu koolipoiss. Olen kindel, et Sa isegi ei tea, kui palju Sa neid tead — pole lihtsalt jõudnud ära lugeda.

Sinu tõearmastus ja kindla-meelsus on kooskõlas suure inimlikkusega ja huumorimeelega, mis teevad Sinust suurepärase seltsimehe, kolleegi, kellet meil kõigil on palju õppida. On õppida sedagi, kuis kõige keerukamatel ajaloo perioodidel kulgenud elu jooksul olla 25 567 päeva optimist ja ainult ühel pessimismikahtlustele peaaegu et alla jääda, aga siiski enda üle võitjana välja tulla.

Soovime Sulle palju õnne juubeli ja vabariigi kõrgeima autasu puhul! Olgu edasised aastad täis nooruslikku hoogu ja kordaminekute rõõmu!

Kolleegide nimel
KUULO VIMMSAARE

Teadur,
vanemteadur,
nooremteadur

Alljärgnevalt avaldame välja- võtte vabariikliku õigekeelsuskomisjoni esimehe prof. A. Kasekirja ära kirjast, milles käsitletakse teaduslikes asutustes käibelolevaid termineid.

Õigekeelsuskomisjon kiidab heaks ühendite teaduslik töötaja, vanem teaduslik töötaja, noorem teaduslik töötaja asendamise põhikirjas terminitega, teadur, vanemteadur, nooremteadur. Komisjon soovib neid edaspidi kasutada vene ameti- ja kutsenimetuse научный сотрудник eesti vastena nii teaduste akadeemias kui ka teistes teadusasutustes. Samal ajal soovib VÕK vältida teaduri kasutust vene ühendi научный работник vastena või teadlase sünonüümina.

Õigekeelsuskomisjon peab ühekülgselt taotlust asendada kõik teaduslik-ühendid teadus-liitsõnadega ning soovib sisulisemat ja painduvat lähene mist. Ühendis teaduslik nõukogu on teaduslik tavaliselt liigne: tuleks rääkida lihtsamalt instituudi nõukogust, nagu ülikoolis on käibel ülikooli nõukogu, teaduskonna nõukogu. Ühendil teaduslik sekretär on eesti keeles mitmekümneaastane traditsioon ning et muutmiseks ei ole tungivat põhjust soovib VÕK selle juurde jääda. Midagi väära ei ole ka ühendis teaduslik konverents, teaduslik kirjandus, teaduslik väljaanne — teaduslik on siin sisutäpne. Peale teaduslike sidemete on võimalik väljendus teadusala sed sidemed. Teaduslik asutus ja teadusasutus, teaduslik töö ja teadustöö, ka teadlastöö (tegevuse mõttes) on võrdsed väljendusvõimalused. Teadusliku töö kirjapandud tulemus uurimus. Teadusseadme, -aparaadi ning -jaama asemel soovib VÕK tarvitada uurimisseade, -aparaat ning -jaam (vrd. научное судно -uurimislaev). Ühendis teaduslik kraad on teaduslik üldiselt liigne, kui aga tingimata tuleb täpsustada, siis on väljendusvõimalused teaduslik kraad ja teaduskraad võrdsed. Õigekeelsuskomisjon soovib vältida teadurkaadrit, asendades selle teadlaskaadriga (vahel ka lihtsalt kaader).

Vastutava toimetaja
aset. M. RANDVEER

«Таллинский политехник», Орган парткома, ректората, комитета ЛКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института.

Trükikoda «Ühiselu»
Pikk tn. 40/42.

Цена 2 коп.

MB-09207

Tellimise nr. 1693

Ametiühinguklubi uuel õppeaastal

1. septembril alustas TPI a/ü-klubi uut õppeaastat kontserdiga «Suur lauluparaad» ja 6. septembril semestri avaballiga J. Tombi nim. Kultuuripalees.

Klubi tööplaanis on õppeaasta jooksul viia läbi rida kontserte aulais ja puhkeõhtuid Tammsaare tee 135 asuvas majavalituse saalis. Kord kvartalis toimuvad ka tantsuõhtud — ballid Tallinna suuremates klubides (kultuuriklubi «Tsellu-

loos», TUMK Kultuuriklubi ja J. Tombi nim. Kultuuripalees). Hubased klubiõhtud hakkavad toimuma kohvikklubides «EVA» ja «PIKO».

Uusi liikmeid võetakse vastu isetegevuskollektiividesse. Soovijaid registreeritakse igal tööpäeval kella 10.00—12.00 ruumis A—IV—105.

Klubi juures töötavad järgmised ringid:

Akadeemiline meeskoor — dirigendid A. Üleoja, A. Dorbek.

Akadeemiline naiskoor — dirigendid A. Tamm, S. Mellik.

Kammerkoor — dirigent Ü. Üleoja.

Puhkpilliorkester — dirigent E. Peäske.

Rahvatantsuansambel — balletmeister S. Valgemäe.

Karaktertantsuring — juhataja H. Kasemets.

Sõnakunstiring — juhataja T. Kasemets.

Laulusolistide ring — juhataja S. Annilo.

Instituudi töötajate lastel on võimalus osa võtta laulu-muusika ringist (juhatab L. Tõnison) ja rahvatantsuringist (juhatab H. Puusepp).

Alates oktoobrist hakkavad toimuma peotantsukursused Ants Taela juhendamisel.

TPI a/ü-klubi soovib kõigile üliõpilastele edu õppetöös, aktiivset osavõttu isetegevusringidest ja klubi üritustest.

HELGA KASEMETS
TPI a/ü-klubi juhataja

Algavad võõrkeelte kursused

VÕÕRKEELTE KURSUSED ÕPPEJÕUDUDELE JA TEENISTUJATELE

alustavad tööd 10. oktoobril. Kaheksa kuu vältel õpitakse kaks korda nädalas 2 õppetundi. Komplekteerimisel on inglise, saksa, prantsuse ja soome keele õpperühmad. Kui

keelehuvilisi on vähemalt kahteist, siis alustab õpperühm tööd.

Õppetöö aegade ja komplekteerimisvõimaluste selgitamiseks palun kõiki asjast huvitatuid koguneda esimest korda alljärgnevatel kuupäevadel:

Inglise keel (algajad) — 27. IX kell 15.10 A—IV—208
Inglise keel (edasijõudnud) — 25. IX kell 17.00 A—V—209

Saksa keel (algajad) —

28. IX kell 15.10 A—IV—208

Saksa keel (edasijõudnud) —

1. X kell 15.10 A—IV—211

Prantsuse keel —

26. IX kell 15.10 A—IV—208

Soome keel (algajad) —

26. IX kell 15.30 A—IV—208

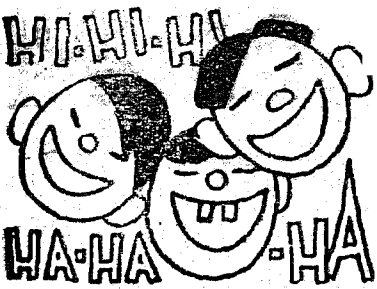
Kursused on tasuta. 8 kuu eest tuleb tasuda enne õppetöö algust 20 rbl. ja kursustele vormistatakse (täita aval-

duse blankett ja tasuda õppemaks) Kaliniini 82, tuba 311 ettevalmistuskursuste kantseleis. Kursustele on võimalik vormistada ka esimesel kogunemisel (ülahnimetatud kuupäevadel) kohapeal.

Täpsemat informatsiooni antakse telefonil 486—51.

Ettevalmistuskursuste juhataja
M. SILDVEE

Väljavõtteid praktikapäevikust

Joonistas
KIRILL TEITER

